

CSONGRÁDI UJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetési ár: Egy hónapra 15.000 K. Egyes szám 3000 K
Szerkesztőség: CSONGRÁD, SZILBER-nyomda, Fő-tér.

Felélős szerkesztő és kiadótalajdonos:
Dr. Polgár Gy. Ödön.

Hirdetések jutányos díjak szerint vétetnek fel.
Kiadóhivatal: Uri-utca 16.

Az iskolai év kezdetén.

Megnépesült az iskolák környéke: a magyar nemzet igéretes kertjének ifju hajtásai és csemetái sűrű rajokban sietnek a tudás csarnokának kinyitott kapui elé. Kipihenve, felüdülve csapják hónuk alá a veritékes apai munkán szerzett tankönyveket, hogy azok ismereteivel gazdagodottan tegyenek meg egy újabb esztendő utat — előre.

Miként a porosz iskolamesterekben valaha a győzedelmes germán hadvalódi vezéreit tisztelték, ebben a tarkabarka kis diákseregben én a jövőnek diadalmas, hódító magyar hadseregét köszöntöm. Ők a magyarok Istene által elhivatott, kiválasztott generáció, amelyre történelmi, szent hivatás vár, a magyar nemzet erkölcsi, kulturális és területi integritásának visszaállítása!

Trianonban elvették tőlünk az öldöklés fegyvereit, gyáva ellenségeink még a szőlőcsösz kutyariasztló puskáját is konfiskálták. Ezt megtehettek az erőszak jogan. De nem vettek el a magyar nemzetől és az utánunk sarkadó magyar generációtól a tudásnak, a kulturának azt a győzedelmes fegyverét, amely hatalmasabb a testet atfuró ölömdarabnál, az erődöket porrá zúzó lövegnél és a véres sebet ejtő szuronynál, mert hatalmának magasatos fölényével furja át magát a trianoni papirrongyon, porrá zuzza a környező barbár népek légvárait és begyogylja a négy felé szakadt árva magyarságnak ezer sebet, a művelt Európa örök szégyenét.

Minden lecke, minden egyes iskolai dolgozat egy-egy katonai gyakorlat, amely kikerülhetetlen háborúra készít elő és edzi meg a tudás katonáját, és a jövő hadvezére valamennyi tanár, tanító, aki szent hivatásának ideális, jövőbe tekintő hazafias felfogásával hajol le a tudást szomjazó kis csemetekhez, izmosodó ifjakhoz, hogy tudásának legjavát, teljességet nyújtván felejük, igazi értékeket termeljen a szegénnyé nyomorított magyar hazának.

Látom a szegény szülőt, aki veritékes gonddal kuporgatja össze gyűrött pénzét tandijra és könyvekre látom, a szegény kis diákot, amint sovány kis reggelije után fázósan siet az iskolába; látom, érzem és magasztalom ezeket

az áldozatokat. Hiszen áldozat nélkül nincsen siker, ezek a veritékes, könnyes, sóhajtásos őszi reggelek majd valamikor virágos, diadalmas, verőfényes tavaszra válnak, és a gondoktól redős homlokok borujat a dicsőség büszke ragyogása váltja fel, annak a büszke tudatnak dicsősége, hogy én is neveltem tudásban, szorgalomban, hazaszeretletben értékes ifjat hazámnak.

Csongrád iskolái, közöttük a féltve féltett reál gimnáziummal, legyetek a magyar kultúra szent templomai. Ma már egyaránt érzi a tudás hatalmát, súlyát minden rendű és rangú szülő, ma már tudatára ébredt mindegyikünk annak, hogy az iskola mellé jaro, vagy hiányos iskolai végzettséggel az életbe kilépő gyermek veszteség a haza, a társadalom, a család szempontjából, de kárvallottja önönmagának is. Ugy bocsátják gyermekeiket hívogató falatok közé, mint féltett, kényes virág-szállakat, ne engedjétek letörni, elhervadni őket, ápoljátok, gyarapítsatok a magyar jövő virágos kertjét: Magyarországot ifjuságát!

A szentesi kath. nagygyűlés.

Szeged, Kecskemét és Gyula városok után Szentesen tartották az Alföld katolikusai IV. nagygyűlésüket.

Mar szombaton este nagy tömeg lepte el a főútvonalat, az érkező vendégeket várva. Az ahómáson Fehér András apátplebanos üdvözölte az érkező vendégeket, köztük Gossmann Ferenc váci püspöki helynököt és Horváth Győző kalocsai érseki helynököt. Majd megindult a menet, a homoki árvaház zenekara, a cserkészek és nagy kocsisor, mely a plébániára hajtott.

Vasárnap reggel a Szentháromságterén tabori püspöki misét celebrált Gossmann Ferenc felsz. püspök, majd hazafias hangú szent beszédet mondott P. Biró Ferenc, Jézus-társasági atya. Dél előtt a templomban mise közben P. Bus Jakab tartott szentbeszédet.

Dél előtt 10 órakor a csepergő eső dacára is nagy tömegek tartottak a liget felé, hol a tribünnel szemben fedett emelvényen helyezkedtek el a szónokok, míg a tribünön és az emelvények körüli padokon a több ezer főnyi közönség, melynek soraiban igen sok csongrádi arcot lehetett látni. A díszgyűlést dr. Cicatricis Lajos ny. főispán, a nagygyűlés világi elnöke a következő szavakkal nyitotta meg:

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Ezekkel a hagyományos szavakkal köszöntöm a közönséget, mely a mai nehéz

viszonyok jelétül is oly szép számmal gyűlt össze jelétül annak, hogy a hitélet terén hatékonyabban kíván munkálkodni. A mi egyházi szervezetünkben a vezetés egy testület kezébe van letéve s a hívők serege passzív szerepet játszott a múltban, ami a békés idők szempontjából indokolt is volt. De ma, mikor Krisztus egy házat veszélyek fenyegetik, kell, hogy a vezérek mellé a hívők tömegeit is felsorakozzanak. A keresztény vallás 2000 éves multra tekint vissza s amint a mai kultúrát a kereszténység teremtette meg, ma a vallásnak kell megvédenie is a társadalmat.

A tudomány, a szabad gondolat nevében csak vagy 100 év óta erik tamadások a vallást. Emberi értelemmel kifundált rendszerekkel a világot kormányozni nem lehet, ezen veszedelmektől nem is félek, de van egy sokkal alkalmasabb szervezettel a hit és vallás ellen, amit összefoglalva szocializmus és kommunizmus néven ismerünk. Ez kihasználva a sok nyomort és szenvedést, a nagy tömegek felizgatása által akarja megingatni a társadalom alapjait: a hitet, a családot és az államot. Latuk, hogy akarták elpusztítani a múltnak minden kincseit s látjuk Oroszország példáját, ahol minden jót és boldogságot talán örök időkre el van temetve. Hogy ettől megmentsük országunkat, ebben a hitben üdvözölöm hitsorsosaimat és a más vallásfelekezetiüket is, akik minden féltékenységnél nézik mozgalmunkat és közös csatában küzdenek velünk a közös ellenség ellen.

Utána Fehér András apátplebanos a szentesi egyházközség nevében a következő gondolatokkal nyitotta meg a díszgyűlést:

— A vámpír míg szárnyai legyezésével áldozatát hűsíti, vérért szívja ki. Ilyen vámpír szállt a mi alföldi népünkre: a vallási nemtörődomség. Ennek az alvó népnek a felébresztésére rendezik a kath. nagygyűléseket, mely tekintetben Szentesen uttóró munkát kell végezni. Ezért a nagygyűlés munkálkodására Isten áldását kérem.

Majd Szentes város nevében dr. Négyesi Imre polgármester üdvözölte a nagygyűlést.

— Magyarország 1000 éves multja — úgy mond — szoros összefüggésben van az egyházzal. Tapasztaltuk ezt csak néhány évvel ezelőtt is: mikor a vallás lazult, megszűnt maga a hazaszeretet is. Ennek a gyűlésnek a vallási és hazafiai érzés ápolása tehát egyformán feladata s ezért a város nevében melegen üdvözölöm vendégeinket.

A pápa Öszentségét és a kormányzó Őfőméltóságát taivratii uton üdvözölte a nagygyűlés.

A következő szónok, dr. Andrassy Kálmán miskolci máv. feügyelő arról szolt, hogy a falusi és tanyai nép vallásos öntudatának pusztulásával hazafias érzése is halványulni kezd, ezért azt ajánlja, hogy ahol templom nincs, szurjon a tanyalako a földbe egy faból készített keresztet s Jézus hitel, reményvel megjelenik. A tanyai missziós központ által tehát keresztet és imára hívó harangok

Családi
Szabó
Cipész

varrógépek

Wellisch gépraktárban

RÉSZLETFIZETÉSRE

Szentesen, Kossuth-u. 6.

szerzendők be s alakuljanak Mariatársulatok, melyek vasár- és ünnepnapokon a nép hit-életét ápolják.

Utána Csávossy Elenér budapesti Jézustársasági főnök a zárt lelkigyakorlatok kérdéséről szólott. Ajánlotta a lelkigyakorlatos liga megalakítását, mely a zárt lelkigyakorlatok eszméjét terjeszse.

Dr. Tóth István csongrádi polgármester volt a következő szólok.

— A budapesti gyűjtőfogház kápolnájában — úgy mond — évenként aug. 2-án összegyűlnek hálát adni azok, akiket a vörös örület ruszoknak jelölt ki. Másutt is tartanak összejöveteleket, de egyről megfélekednek, hogy az alföldi nép lelke állta útját a kommun megerősödésének, amint a Tisza-melléki magyar dacolt általában a legtöbbet a nemzeti veszedelmekkel. A nagy rét és mámai rét nádasából előkerült magyar nem keveredett másokkal s azért ezekben találjuk fel leginkább a magyar ember sajátosságait.

Van egy tulajdonsága az alföldi magyaroknak, amit hátrányul szoktak felhánytorgatni, hogy nem barátja a haladásnak, holott az alföldi magyar ereje épen abban a konzervatívizmusból van, hogy tiszteli és megtartja azt, ami az apját is megtartotta a sors viharában és hű fia annak s hitnek, amely 1000 esztendőn át nevelte fel e haza fiait. A hagyományokhoz való ragaszkodás okozza az alföldi magyar nagy tekintélytisztelést is; tiszteli az Isten, haza és király szentháromságát és nem hagyja magát eltántorítani.

A kommun bukása után mintha fel-lángolt volna a láng, mely az atyák erényeit követi és ime ma már a nemzetközi áramlat a magyar gondolatvilágot ismét az 1919-iki állapotokra akarja visszavezetni, amellyel nekünk szembe kell szállani. E tekintetben az alföldi nép hazaszeretete, vallásossága legyen a vezéreszménk s akkor hiszem, hogy ismét a Kárpátok ormain fogjuk látni a magyar trikolórt. Adja Isten, hogy úgy legyen! (Eljenzés.)

Nagy érdeklődés közepette emelkedett ezután szólásra dr. Schandl Károly, kinek tartalmas beszédét helyszűke miatt szintén csak vázlatosan közölhetjük.

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

— Malthus angol közgazdasági író figyelmeztetett először, hogy az emberiség szaporodásával nincsen arányban a táplálékok szaporodása, innen a harc, szemben áll a munka és a töke is egymással. A nemzetközi nagy töke azonban épen úgy távol áll a kereszténységtől, mint a munkásságtól s egyedül a kereszténység viszi be az emberi szolidaritást a munkáviszonyok közé. Az ókorban a rabszolgaság ellen, a középkorban az uzsora ellen a kereszténység tette meg az első lépéseket, valamint újabban a munkásvédelem terén is. Nem a marxizmus fogja a kenyerkerdést megoldani, mert a szociáldemokrácia egyenlőséget, szociális szabadságot ígért s a kommunizmust valószínűsítette meg, ami világszalásnak bizonyult.

Ezután a szövekezetek áldásos munkásságát méltatta dr. Schandl, majd így fejezte be beszédét.

— Munkás és munkaadó közé ne engedjünk éket verni, tartsunk össze, a kereszténység összetartó ereje ha eloltja a közénk dobott üszköket, a Kárpátoktól az Adriáig újból felragyog Szt. István koronájának a fénye. (Lelkes éljenzés.)

Horváth Győző püspöki helynök zárószavaival végződött az első diszgyűlés.

Délután az ifjusági gyűlés folyt le, miről legközelebbi számunkban részletes tudósítást hozunk.

Legujabb rádió-hírek.

A milliós bankjegyhamisítók

ügyében a vizsgálóbíró elfogató parancsot bocsátott ki Weingarten Jeromos 30 éves textilügynök ellen, ki alaposan gyanusítható, hogy ő hamisította és terjesztette a hamis milliós bankjegyeket. A rendőrség keresi 2 barátját is, akik valószínűleg segítő társai voltak a megszökött ügynöknek. — A letar-

tóztatásban levő Friedlender csodarabbi szabadlábrahelyezése érdekében a védők országos mozgalmat indítottak s gyűjtést kezdtek a kaució előteremtésére. Ha a nagy óvadékat sikerül összegyűjteni, felajánlják a csodarabbi szabadlábrahelyezése érdekében.

500 hl. bort adtak el

Tokajban svájci kereskedőknek, gabonából 4,000 vaggont sikerült eladni.

Leszállásra kényszerítik a repülőket

a németek delejezés útján egy magyar ember, Fodor József találmánya segítségével. — A mátyásföldi repülőter megszünik, házhe-lyeznek használják fel.

Megőrült Kemenes Lajos,

az Uj Nemzedék szini kritikusa s a szerkesztőségben a szolgálakat fojtogatni kezdte. A Moravcsik klinikára szállították.

Németországban havazott,

a hegyekben a hőmérséklet a fagypontra alá szállott.

Változékony, szeles, hűvös idő várható sok helyütt esővel.

Buza 79 kg.-os 375.000—377.500, rozs 257.500, tengeri 277.500, új zab 255.000 K.

A szentesi katolikus nagygyűlés tájékoztatója.

III. nap, szept. 8, Kisasszony ünnepe.

Reggel 7 órakor tábori szentmise a Szentháromság téren.

Reggel 8 órakor dr. Hanauer Á. István püspök miséje. A szentbeszédet tartja P. Bangha Béla Jézus-társasági generális Róma. Szentmise alatt énekel a Szeged belvárosi énekkar a templomi zenekar kíséretével.

Szónokolnak: gróf Klebersberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter, Muntján István ítélő táblai tanácselnök Szeged, Bozóky Gyula vezérkari ezredes Felsőögd, P. Bangha Béla Jézus-társasági generális Róma. A beszédek alap gondolata: A katolikus ember hitvallása.

Délután fél 2 órakor diszközébed a városi Tóth József színházban. Délután 5 órakor szentséges körmenet. Vezeti dr. Hanauer Á. István vaczi püspök.

— Ha négyszáz utas jelentkezik, úgy kedden este fél 8 órakor különvonat indul Szentesről Csongrádra.

Kath. nagygyűlés Szentesen szept. 6, 7 és 8-ikán. Ezzel az alkalommal el ne felejtse felkeresni

CSURAY FERENC és FIA

kalaposmesterek férfi és női kalapüzletét Petőfi utca 3. sz. alatt (a főtér mellett a Petőfi szállóval szemben) alapítva 1876 ban. Többzörösen kitüntetve. A legdivatosabb férfi és női, fiú és leányka (bakfisch) kalapok. Gyukits és társa kalapgyár vezérképviselete. Eredeti bécsi modellek. Olcsó árak. A masanódmunkát végzik: Csuray Erzsébet és Ilus, a budapesti iparhatóságnal kitüntetéssel vizsg. női divatkalapkészítők.

HIREK.

— A csongrádi daloskör f. hó 13-án (vasárnap) este a Magyar Király szálloda nagytermében táncos egybekötött hangversenyt rendez, minek részletes műsorát legközelebb közöljük.

— Megint munkásbaleset. Oláh Pál fűrészmunkás keze a körfűrész sima tengelye és a csapágó közé szorult, minek következtében balkezén súlyos zuzott és szakított sérüléseket szenvedett. Lakásán ápolják.

— Ingyen rádió-hangverseny. A M. T. I. csongrádi rádiókirendeltséget a legujabb típusú felvevő készülékkel szerelték fel, mit a Csongrádi Ujság előfizetői f. hó 10-én, csütörtökön, d. u. 4-től 6-ig, díjtalanul használ-

hatnak. A vezetőség ismertetni fogja a rádió működését s a megjelenteknek alkalmuk lesz úgy a legujabb híreket, mint külföldi hangversenyeket hallgatni.

— Halálos baleset gondatlanságból. Sze-merédi Imre tömörkényi lakosnak 2 éves fia a szülők gondatlanságából marólugot ivott és súlyos érzései-be belehalt. Mivel büntény gyanuja forgott fenn, dr. Kisfaludy István vizsgálóbíró, dr. Russay Andor és dr. Kécsi Virgil orvosok az esetet megvizsgálván, megállapították, hogy a halálos baleset gondatlanság következménye.

— Elfogott fiatalok betörő. Az államrendőrség őrizetbe vett egy félegyházi származású 12 éves fiút, aki mögött, fiatalok ellenére is, nagy betörő-múlt áll. Ezuttal a strandfürdő kabinjait törte fel és keresett zsákmányt az időjárás miatt néptelen fürdőn, pár nappal ezelőtt pedig a plébániatemplom egy perselyét dezsálmálta meg. Atadják a szegedi törvényszéknek.

— A csongrádi gazdák 100 millió K. jégkárhitelt kaptak. Az idén - sajnos - meglehetősen nagy kárt tett Csongrád határában a fejlődő vetésekben többször végigvonuló jégverés. A csongrádi gazdák tehát együttesen kérték a földmívelésügyi minisztertől, hogy megfelelő jégkárhitelt folyósítson részükre. A földmívelésügyi miniszter a kérelmet teljesítette és a károsult csongrádi gazdák 100 millió korona jégkárhitelt kaptak.

— Köztisztviselők figyelmébe! 5 havi részletre szállít la. porosz szentet és carvin kokszot az Agrár Kereskedelmi R. T. Előjegyzéseset elfogad délelőtt 8—12 ig és délután 2—5-ig a Kossuth-utca 39. szám alatti iroda. Poroszszén mázsája 100,000, koksz 120,000 korona forgalmi adóval együtt.

— Bezárt éjjeli mulató. A rendőrség erős kézzel igyekszik megszüntetni az erkölcsrendészet terén észlelhető kifogásokat. A kapitányság vezetőjének ma kiadott határozata a Rákóczi-u. 27. szám alatti éjjeli örömtanya bezárását rendelte el, mert a hatóság megállapította, hogy a tulajdonos, aki engedélyt annak idején a hatóság megtevesztésével nyerte el, a kiadott erkölcsrendészeti szabályokat egyre-másra megszegte, s többek között kis, tanulóköteles gyermekeit is a helyiségben tartotta.

— Szívák tér 3. szám alá költözött át Feuerer kárpitos, kinek hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét. Raktári áruit olcsón árusítja.

531/1925 vht. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti központi kir. járásbírósnak 1925 évi P. 80521—2 számú végzése következtében dr. Sternberg Géza s. t. ügyvéd által képviselt Székely Béla budapesti cég javára csongrádi lakos ellen 2,953.200 K. s jár. erejéig 1925. évi július 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 14,767.000 K.-ra becsült következő ingóságok, u. m. üzleti berendezés, mérleg, kereskedelmi árucikkek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csongrádi kir. járásbírósnak 1925 évi Pk. 2028/1 számú végzése folytán 1,500 000 K. erejéig alperesnek Csongrádon, Szőlőhegyi utca 17. sz. a. lakásán leendő megtartására 1925 évi szeptember hó 17-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Csongrádon, 1925. szept. 4-én.

Szentmiklóssy András,
kir. bir. végrehajtó.